Magin Ján Baltazár (1681-1735) :)

Učenec, ktorý ako prvý verejne bránil Slovákov.

Vzdelanec Ján Baltazár Magin sa narodil 6. januára 1681 vo Vrbovom (okres Piešťany). Vyštudoval vo Viedni teológiu a neskôr pôsobil na viacerých farnostiach, napr. v Jarku pri Nitre, Košeci pri Ilave a naposledy v Dubnici nad Váhom.

Posmech z Trenčína

Maginova najväčšia chvíľa nastala, keď v roku 1721 vyšiel spis profesora verejného práva Trnavskej univerzity Michala Bencsika, ktorý veľmi urazil predstaviteľov Trenčianskej stolice. Začiatok 18. storočia poznačili zhoršujúce sa vzťahy medzi Maďarmi, Slovákmi a Nemcami žijúcimi na území dnešného Slovenska. Bencsik totiž vo svojom diele označil Trenčín za bezvýznamné mestečko a jeho obyvateľov označil za kolonistov. Navyše sa vysmieval zo Slovákov, tvrdil, že sú potomkovia Svätopluka, ktorý predal svoju krajinu za bieleho koňa.

Trenčania preto požiadali Jána Baltazára Magina o reakciu, keďže bol známy bohatými vedomosťami z oblasti antiky, práva i literatúry. Uznávaný učenec z Vrbového súhlasil a v roku 1728 vydal dielo s dlhým latinským názvom *Murices Nobilissimae et novissimae diaetae Posoniensis scriptori sparsi, sive Apologia*. V preklade to znamená *Ostré námietky určené autorovi Slávneho a posledného snemovania prešporského, čiže Obrana*. „Bránili sme povesť, česť, meno, hodnotu a slobodu našu. Až do smrti bojuj za pravdu," píše sa v závere Maginovej *Apologie*.

Čerpal z antiky

Apologia patrí medzi najväčšie spisby slovenskej histórie. Položila základy národného uvedomovania Slovákov, ktoré vyvrcholilo bojom štúrovcov v polovici 19. storočia. „Magin na Bencsikov spis odpovedal na vysokej úrovni. Opieral sa o antické, slovanské i neslovanské autority, o historikov a básnikov. Navyše upozornil na starobylosť Trenčína, na jeho bojové zásluhy o bezpečnosť krajiny a na jeho dávne občianske slobody," vysvetľuje publicista Ján Barica vo svojej knihe Slávni priekopníci slovenskej vedy a techniky.

Rodák z Vrbového ako vôbec jeden z prvých v histórii písal o slávnej minulosti slovanských národov a tradícii odkazu Cyrila a Metoda. „Maginova obrana vyvracala tzv. podmaniteľskú teóriu, podľa ktorej si Maďari po príchode do strednej Európy Slovákov podrobili. Magin však hovoril o pohostinnom prijatí Maďarov na slovenskom území," hodnotí Barica.

Autor slávnej *Apologie* zomrel 27. marca 1735 v Dubnici nad Váhom, v jeho rodnom Vrbovom dnes funguje Gymnázium Jána Baltazára Magina.

- https://www.cas.sk/clanok/289844/ucenec-jan-baltazar-magin-ako-prvy-verejne-branil-slovakov/

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania